

TILDELINGSBREV
TIL
FORBRUKEROMBUDET 2010

Signatur 1

Signatur 2

1. Innledning

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet redegjør i dette brevet for bevilgningene Forbrukerombudet kan disponere i 2010.

Delmål og resultatmål for Forbrukerombudet framgår av Prop. 1 S (2009-2010) for Barne- og likestillingsdepartementet. Budsjettproposisjonen inneholder mål og tildelingskriterier for budsjettposten, og gir føringer for bruk av bevilgningen for 2010.

I dette tildelingsbrevet utdyper og konkretiserer departementet målene for Forbrukerombudet for 2010.

2. Mål- og resultatkrav

Hovedmål for Forbrukerombudets virksomhet er:

Redusert ulovlig markedsføring og færre urimelige kontrakter - en enkel og trygg forbrukerhverdag.

I tråd med dette legger vi til grunn av Forbrukerombudet prioriterer resultatmålene sine for 2010, som omtales nærmere i Prop. 1 S (2009-2010) for Barne- og likestillingsdepartementet:

- Redusert forekomst av lovstridige markedsføringsmetoder
- Vern for forbrukere i standardkontrakter
- Vern av barn og unge som forbrukere
- Vern for forbrukere på et europeisk marked

For å styrke kunnskapen om forbrukernes situasjon og problemer i ulike markeder samarbeider forbrukermyndighetene om en forbrukertilfredshetsundersøkelse. Forbrukerombudet har deltatt aktivt i dette samarbeidet, sammen med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, Forbrukerrådet og Statens institutt for forbruksforskning (SIFO). Det forutsettes at Forbrukerombudet deltar videre i samarbeidet og bidrar i aktiviteter knyttet til SIFO-surveyen, Forbrukertilfredshetsindeksen og EUs Consumer Markets Scoreboard.

3. Tildeling av bevilgning

I henhold til Stortingets vedtak av 15. desember 2009 er det vedtatt følgende bevilgning for 2010:

Kapittel 868

(i 1 000 kroner)

Post	Betegnelse	Budsjett 2010
01	Driftsutgifter	20 888

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet stiller med dette ovennevnte bevilgning til disposisjon for Forbrukerombudet, jf. § 7 i Reglement for økonomistyring i staten.

4. Fullmakter

I vedlegg 1 omtales først budsjettfullmakter som må gis eller delegeres for hvert budsjettår, jf. pkt. A. Dernest listes fullmakter som er delegert Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet og som Forbrukerombudet må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle, jf. pkt. B. I tillegg omtales administrative fullmakter som er delegert til Forbrukerombudet, jf. pkt. C.

Jf. også Finansdepartementets rundskriv R-106 av 21.12.2005.

5. Rapportering i årsrapporten

5.1 Regnskapsrapportering og årsrapport

Ved disponering av bevilgningen for 2010 må Forbrukerombudet ta hensyn til de hovedmål og prioriteringer som framgår av Prop.1 S(2009-2010). Kravene om å oppnå bestemte resultater må imidlertid ikke medføre tvil om at bevilgningsrammen er overordnet. Forbrukerombudet har ansvar for at bevilgningen blir brukt formålstjenlig og økonomisk i samsvar med Bevilgningsreglementet og forutsetningene i Stortingsvedtaket, herunder ansvar for å føre kontroll med at bevilgningen ikke overskrides. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet forutsetter at særskilte forhold som reduserer muligheten til å holde fastsatt budsjett tas opp med departementet så snart som mulig, sammen med forslag til tiltak som gjør at rammen likevel kan holdes.

Vi ber om at det i 2010 utarbeides regnskapsrapporter til departementet med merknader til budsjettutviklingen per:

- 30. juni med rapporteringsfrist 16. august
- 30. september med rapporteringsfrist 22. oktober

Det skal rapporteres på en slik måte at både forbruk per dato og planlagt forbruk for resten av året framkommer på en detaljert, ryddig og oversiktlig måte. Om nødvendig må virksomheten på departementets forespørsel kunne gi rask dokumentasjon på regnskaps- og resultatutviklingen.

Årsrapport og regnskap skal sendes departementet både på papir og elektronisk innen 15. februar 2011.

Årsrapporten skal inneholde følgende punkter:

- regnskapstall som er i samsvar med rapportering til det sentrale statsregnskapet,
- forklaringer på eventuelle avvik i regnskapstallene i forhold til den gitte bevilgningen, jf. tildelingsbrevet,
- rapportering av resultater i henhold til målene i Prop. 1 S(2009-2010) og tildelingsbrevet, og
- rapportering på områdene som framgår av punkt 6.2 nedenfor.

Det er viktig at årsakene til vesentlige avvik fra målene blir forklart på en utfyllende måte. Rapporteringen vil danne grunnlag for utarbeidelsen av resultatrapporten i budsjettproposisjonen.

5.2 Øvrig rapportering

Nedenfor gjengis administrative føringer som fordrer rapportering til departementet. Frist for rapportering framgår under hvert enkelt avsnitt.

5.2.1 Personalføring og internkontroll

Forbrukerombudet skal arbeide for å utvikle og sikre en inkluderende og stimulerende personalpolitikk. Personalpolitikken må sikre bred rekruttering, stimulere til kulturelt og kompetansemessig mangfold og gjennom kompetansetiltak legge til rette for en personalpolitikk som virker motiverende og hindrer utstøting av eldre arbeidstakere.

Det skal tilstrebes en jevn kjønnsfordeling på alle nivåer i Forbrukerombudet. Det er et mål for statlig sektor at minst 40 prosent av ledere skal være av hvert kjønn.

Det forutsettes videre at Forbrukerombudet, som har knyttet seg til avtale om inkluderende arbeidsliv (IA), har hensiktsmessige, målbare tiltak for å nå de tre hovedmålene i avtalen (I. Redusere sykefraværet, II. Rekruttere personer med redusert funksjonsevne og III. Øke gjennomsnittlig pensjoneringsalder), og også sørger for å revidere tiltakene ved endringer i IA-avtalen.

For øvrig henviser vi til nye regler for sykefraværsoppfølging fra 1. mars 2007, og også til Hovedavtalens § 19, pkt 3 om utarbeiding av en livsfaseorientert personalpolitikk som bl.a. ivaretar seniorperspektivet.

Forbrukerombudet bes redegjøre for sin personalføring og internkontroll i sin årsrapportering til departementet.

5.2.2 Aktivitets- og redegjørelse/rapporteringsplikter

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger offentlige myndigheter å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering både som arbeidsgiver og offentlig myndighet. Det skal rapporteres på aktivitetene i årsrapporten. Lovene skal fremme likestilling og hindre diskriminering på grunn av kjønn, nedsatt funksjonsevne og etnisitet.

Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger videre all offentlig virksomhet rettet mot allmennheten å arbeide aktivt og målrettet for å fremme universell utforming innenfor virksomheten.

I tråd med Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013 skal statlige etater utarbeide handlingsplaner for universell utforming innen 2011. Handlingsplanene skal dekke aktivitetspliktene i diskriminerings- og tilgjengelighetslovens § 9 om universell utforming og omfatte både virksomheten og sektoransvaret.

Aktivitets – og rapporteringspliktene omtales i Statens personalhåndbok, *PM 2009 – 19 Informasjon om aktivitets og rapporteringsplikten vedrørende likestilling og arbeid mot diskriminering*. Forbrukerombudet må som arbeidsgiver følge opp disse pliktene.

Det vises for øvrig til Barne- og likestillingsdepartementets rundbrev av 13. november 2009 hvor arbeidet for å fremme likestilling og motvirke diskriminering utdypes ytterligere. Forbrukerombudet pålegges i 2010 å følge opp anbefalingene og kravene til rapporteringen på aktivitetspliktene slik disse fremgår av rundbrevet.

5.2.4 Samfunnsikkerhet og beredskap

Arbeidet med krisehåndtering og informasjonsberedskap i Forbrukerombudet skal være forankret i ledelsen.

Forbrukerombudet må sørge for at en hensiktsmessig krisehåndterings- og informasjonsberedskapsplan for mulige hendelser for virksomheten finnes og blir ajourført ved behov. Planverket skal være basert på en risikovurdering for virksomheten tilpasset risiko, vesentlighet og etatens egenart.

Forbrukerombudet må til enhver tid ha ajourført oversikt over kontaktpersoner som er tilgjengelige for departementet i en eventuell krisesituasjon, samt ha oversikt over hvilke institusjoner og personer som forøvrig skal kontaktes (varslingsliste).

Forbrukerombudet vurderer i årsrapporten til departementet behov for kortfattet rapportering av status og evt. hendelser innenfor området krisehåndtering og informasjonsberedskap.

5.2.4 Krav om risikostyring

I henhold til økonomiregelverket skal alle virksomheter sikre tilstrekkelig styringsinformasjon og forsvarlig beslutningsunderlag tilpasset virksomhetens egenart og risiko og vesentlighet, jf. Reglement for økonomistyring i staten §§ 4, 14 og 15 og Bestemmelser om økonomistyring i staten pkt. 2.2., 2.4 og 4.4.

God dokumentasjon vil normalt også være et viktig bidrag i en kontinuerlig forbedring av risikostyringen og dermed av mål- og resultatstyringen som helhet.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ber Forbrukerombudet om å videreutvikle risikostyringen. Forbrukerombudet skal rapportere til departementet om de viktigste risikoområdene for sin virksomhet og hva som eventuelt blir gjort for å redusere risikoen. Dokumentasjon knyttet til risikovurdering vil bli etterspurt i styringsdialogmøter eller som del av den øvrige rapporteringen til departementet.

5.2.5 Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser

Planen inneholder en egen miljøpolitikk for statlige innkjøp hvor det stilles konkrete krav til innkjøp av prioriterte produktgrupper, jf. Handlingsplan 2007- 2010 *Miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser* T-1467. Den enkelte statlige virksomhet må sørge for å følge opp miljøpolitikken og den skal inngå i det interne styringssystemet til den enkelte virksomhet. For eksempel skal det sørges for at leverandører til det offentlige er medlem av en returordning for emballasje (for eksempel Grønt punkt Norge AS) eller oppfyller vilkårene ved egen håndtering av emballasje på en miljøvennlig måte.

Virksomhetens årsrapport til oppdragsgiver skal inneholde følgende:

- Hvordan handlingsplanen er fulgt opp i virksomheten
- En kort rapport om arbeidet med miljøledelse i virksomheten

Forbrukerombudet oppfordres også til å stille etiske krav i forbindelse med sine innkjøp. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) kan gi nærmere informasjon om hvordan dette skal gjøres.

5.2.6 Brukerundersøkelser

Forbrukerombudet skal regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser. Resultatene av disse skal være offentlige. Forbrukerombudet skal i årsrapporten rapportere om de har gjennomført brukerundersøkelser og gjort disse offentlig tilgjengelige. De som ikke gjennomfører brukerundersøkelser i 2010, skal rapportere om når slike undersøkelser vil finne sted. BLD videresender rapporteringen samlet til Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) så raskt som mulig i 2011. I arbeidet med brukerundersøkelser kan FADs veileder *brukarretting og brukarmedvirkning* være nyttig:

http://www.regjeringen.no/nb/dep/fad/dok/veiledninger_og_brosjyrer/2009/veileder-i-brukerretting-og-brukarmedvir.html?id=554071

5.2.7 IKT- arkitektur

For å sikre helhet og sammenheng skal statlige virksomheter legge de syv felles arkitekturprinsippene til grunn når de utvikler nye IKT-løsninger. Prinsippene gjelder både ved utvikling av nye IKT-systemer og ved vesentlige endringer av eksisterende systemer. Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) forvalter prinsippene.

Virksomhetene skal rapportere om dette i årsrapporten. Overordnet departement sender rapporteringen videre til FAD og NHD.

FAD har sendt ut et eget rundskriv P/4 2009 om endringene i rutinene for planlegging og samordning av IKT-investeringer i staten.

6. Andre saker

Departementet vil i løpet av 2010 avholde dialogmøter med Forbrukerombudet. Departementet foreslår at første møte settes til 15. april 2010.

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet ønsker lykke til med arbeidet, og ser fram til et godt samarbeid med Forbrukerombudet i 2010.

Vedlegg 1 Fullmakter

De overordnede prinsippene for virksomhetsstyring framgår av *Overordnede retningslinjer for styringsdialog med tilknyttede virksomheter*, fastsatt 4. oktober 2005.

A. Budsjettfullmakter som må delegeres hvert år, og som med dette delegeres

- Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (post 01) jf. Bevilgningsreglementet § 3.

Forbrukerombudet gis fullmakt til å forvalte denne bestemmelsen i tråd med dagens regler.

- Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret

Hovedregelen i Bevilgningsreglementet § 6 første ledd, første setning, er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Etter samme paragraf, annet ledd, kan Kongen likevel, på visse vilkår, gi bestemmelser om adgang til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret. Med hjemmel i kongelig resolusjon av 2. desember 2005 gis departementene fullmakt til å samtykke i at det inngås leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår:

1. Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde den ordinære driften av virksomheten.
2. Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
3. For alle avtaler utover ett år, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen.

Det vises for øvrig til Bevilgningsreglementet § 10 første ledd der det blant annet kreves at utgiftsbevilgninger skal disponeres på en slik måte at ressursbruk og virkemidler er effektive, samt til et liknende krav i Reglement for økonomistyring i staten § 4. Disse bestemmelsene innebærer på foreliggende område både et krav til å vurdere mulige alternativer til leie og kjøp av tjenester, og til utformingen av vilkårene i eventuelle avtaler om leie og kjøp av tjenester.

Forbrukerombudet gis på ovennevnte betingelser fullmakt for 2010 til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret.

- Generelle refusjonsordninger

Det er godkjent fire generelle refusjonsordninger der merinntekt gir grunnlag for overskridelse uten særskilt samtykke fra departementet. Ordningene omfatter følgende standard inntektsposter:

Post 15 Refusjon av arbeidsmarkedstiltak

Post 16 Refusjon av foreldrepenger

Post 17 Refusjon av lærlinger

Post 18 Refusjon av sykepenges

B. Budsjettfullmakter som er delegert Finansdepartementet og som Forbrukerombudet må søke departementet om samtykke til å benytte seg av i hvert enkelt tilfelle

- Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra et år til neste, jf. Bevilgningsreglementet § 5.3.

Det er anledning til å overføre inntil 5 prosent av ubrukt driftsbevilgning til neste budsjettermin. Når endelig statsregnskap foreligger, vil departementet i eget brev be om at Forbrukerombudet sender inn oversikt over eventuelle beløp som søkes overført.

- Overskridelse mot innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår, jf. Bevilgningsreglementet § 11.

Departementet har myndighet til å samtykke i overskridelse av tildelt driftsbevilgning til lønnsomme investeringer med maksimum 5 prosent, mot tilsvarende innsparing i de tre påfølgende budsjettårene. Eventuelle saker av denne typen må sendes departementet for avgjørelse.

- Overskridelse av driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter, jf. Bevilgningsreglementet § 11.

Det er anledning til å overskride driftsbevilgninger over post 01 Driftutgifter og 21 Spesielle driftsutgifter mot tilsvarende merinntekter. De aktuelle utgifts- og inntektspostene må høre under utgifts- og inntektskapitler som har gjensidig henvisning til hverandre. Merinntekt oppstår i hovedsak i de tilfeller der Forbrukerombudet får overført midler i form av betaling/tilskudd fra andre virksomheter enn departementet, salgsinntekter og lignende. Bruk av betaling medfører at det disponible beløp tas inn over en inntektspost og det kreves merinntektsfullmakt dersom den samlede brutto inntekt og utgift blir større enn bevilget. Eventuelle saker av denne typen må sendes departementet for avgjørelse.

- Omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger, jf. Bevilgningsreglementet § 11

Det er anledning til å omdisponere inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel. Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter. Eventuelle saker av denne typen må sendes departementet for avgjørelse. Det er viktig at slike søknader oversendes departementet i god tid før regnskapsårets slutt.

C. Administrative fullmakter

- Oppretting, inndragning og omgjøring av stillinger.

Departementet har delegert videre til virksomhetene fullmakt til å opprette eller inndra stillinger. Forbrukerombudet må derfor primært ta dette opp i forbindelse med budsjettprosessen.

Forbrukerombudet gis fullmakt til å opprette nye stillinger mot inndragning av ledige stillinger innenfor lønnsplan 90.201 kontorstillinger, lønnsplan 90.103 saksbehandler og lønnsplan 90.500 rådgiver. Det er en forutsetning at det finnes budsjettmessig dekning for eventuelle merutgifter ved slike stillingsendringer. Endringen må således skje innenfor gitte budsjetttrammer og ikke føre til press for økte bevilgninger i senere budsjetterminer. Oppgave over slike endringer sendes departementet en gang i året – per 31. desember.

Omgjøring av besatte stillinger skal forhandles i henhold til Hovedtariffavtalen. I likhet med endring av ledige stillinger forutsetter også omgjøring av besatte stillinger budsjettmessig dekning. Med unntak for Forbrukerrådet, SIFO og Forbrukerombudet, er departementet forhandlingssted.

Med utgangspunkt i den bemanning som er rapportert i budsjettproposisjonen for 2008 er departementet av den oppfatning at bemanningen i grove trekk kan opprettholdes i samme omfang som tidligere innenfor den vedtatte bevilgning.

Vedlegg 2 Styringskalender

Tidspunkt	Aktivitet	Innhold
15. april 2010	Styringsdialogmøte	Foreløpig agenda: <ul style="list-style-type: none">• Status økonomi• Orientering om Forbrukerombudets sentrale oppgaver for 2010• Evt. andre aktuelle saker
7. september 2010	Styringsdialogmøte	Foreløpig agenda: <ul style="list-style-type: none">• Status økonomi• Orientering om Forbrukerombudets sentrale oppgaver for 2010• Evt. andre aktuelle saker